

Sygn. akt III KRS 18/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lipca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski (przewodniczący)

SSN Dawid Miąsik

SSN Maciej Pacuda (sprawozdawca)

w sprawie z odwołań Prezesa Sądu Okręgowego w [...]

i R. K.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr .../2016 z dnia 10 marca 2016 r. w przedmiocie przeniesienia R. K. Sędziego Sądu Rejonowego w stan spoczynku, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 lipca 2016 r.,

- 1. oddala odwołanie Prezesa Sądu Okręgowego w [...],**
- 2. z odwołania R. K. uchyla zaskarżoną uchwałę i przenosi R. K. - sędziego Sądu Rejonowego w stan spoczynku z dniem 10 grudnia 2013 r.**

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa uchwałą nr .../2016 z dnia 10 marca 2016 r., podjętą w przedmiocie przeniesienia sędziego w stan spoczynku, na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 126, poz. 714 ze zm., dalej ustawa o KRS) oraz art. 73 § 1 w związku z art. 70 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 133 ze zm., dalej p.u.s.p.), przeniosła R. K. - sędziego Sądu Rejonowego w stan spoczynku z dniem 9 lutego 2016 r.

W uzasadnieniu tej uchwały Krajowa Rada Sądownictwa przypomniała, że R. K. postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 28 listopada 2001 r. został powołany na urząd sędziego Sądu Rejonowego. Decyzją Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 listopada 2002 r. został, z kolei, powołany do pełnienia funkcji Prezesa Sądu Rejonowego, a kolejną decyzją Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 listopada 2006 r. został ponownie powołany do pełnienia funkcji Prezesa Sądu Rejonowego. W okresie od dnia 1 sierpnia 2008 r. do dnia 30 czerwca 2009 r. pełnił równocześnie funkcję przewodniczącego wydziału karnego tego Sądu. Od dnia 16 sierpnia 2010 r. sędzia przebywał na zwolnieniu lekarskim, a od dnia 9 grudnia 2010 r., przez okres sześciu miesięcy, korzystał z płatnego urlopu dla poratowania zdrowia. Od dnia 9 czerwca 2011 r. pozostaje nieprzerwanie na zwolnieniu lekarskim.

Rada przypomniała też, że uchwałą nr .../2014 z dnia 9 maja 2014 r., po rozpoznaniu wniosku sędziego R. K. o przeniesienie go w stan spoczynku na podstawie art. 70 § 1 p.u.s.p., z uwagi na stwierdzoną niezdolność do pełnienia obowiązków sędziego z powodu choroby, postanowiła uwzględnić wniosek i przenieść sędziego w stan spoczynku z dniem 10 grudnia 2013 r. Na skutek odwołania złożonego przez Prezesa Sądu Okręgowego w [...], Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 8 października 2014 r., wydanym w sprawie III KRS 44/14, uchylił jednak tę uchwałę i przekazał sprawę Radzie do ponownego rozpoznania.

W ramach ponownego rozpoznania sprawy Rada uchwałą nr .../2015 z dnia 6 lutego 2015 r., postanowiła jednogłośnie powołać dwóch biegłych lekarzy psychiatrów i jednego biegłego psychologa z Instytutu Psychiatrii i Neurologii w W. celem wydania dodatkowej opinii w zakresie stanu zdrowia Pana R. K. - sędziego Sądu Rejonowego, w szczególności czy jest on trwale całkowicie niezdolny do

pełnienia obowiązków sędziego w rozumieniu art. 70 § 1 u.s.p. a jeżeli tak, to od kiedy. Rada zwróciła się przy tym o wydanie opinii na podstawie badania oraz analizy znajdującej się w aktach dokumentacji medycznej, a w przypadku, gdyby sędzia R. K. nie stawiał się na badanie - wyłącznie na podstawie dokumentacji medycznej.

Rada stwierdziła też, iż z opinii sądowej psychiatryczno-psychologicznej wydanej w dniu 9 lutego 2016 r. przez Instytut Psychiatrii i Neurologii, Klinikę Psychiatrii Sądowej w W., w sprawie sędziego R. K., wynika, że: „(...) badany ma skłonność do tworzenia zbyt pospiesznych wniosków, pomijania kluczowych dla danej sytuacji przesłanek, formułowania pochopnych sądów i podejmowania decyzji bez dokładnego ich przeanalizowania. Wpływa to na obniżenie jego zdolności myślenia przyczynowo-skutkowego, planowania działań i przewidywania ich konsekwencji (...). Doszło również do (...) osłabienia funkcjonowania interpersonalnego, społecznego, wycofania się z życia zawodowego, sztywności myślenia i zachowania, odczuwania stałego napięcia, zagrożenia i beznadziejności (...). Przewlekła sytuacja stresowa (...) spowodowała utrwalenie się zaburzeń psychicznych oraz wywołała trwałe zmiany w osobowości badanego (...). Nasilają się zaburzenia pamięci, koncentracji, trudności w podejmowaniu decyzji (...)”. W treści wydanej opinii biegli podali także, iż rozpoznali u sędziego R. K. nasilone zaburzenia depresyjno-lękowe, będące wynikiem długotrwałej reakcji na stres oraz utrwalone zmiany w osobowości. W ocenie biegłych, opiniowany, w związku z nasilonymi, utrwalonymi zaburzeniami psychicznymi, nie jest zdolny do wykonywania obowiązków sędziego. Zdaniem biegłych, niezdolność ta ze względu na przewlekłość sytuacji traumatycznych, nie może być określona jako czasowa.

Uwzględniając wnioski opisanej wyżej opinii, Krajowa Rada Sądownictwa uznała, że przesłanka trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków sędziego z powodu choroby lub utraty sił, zawarta w art. 70 § 1 u.s.p., w odniesieniu do sędziego R. K., została spełniona. Opinia sądowa psychiatryczno-psychologiczna, wydana 9 lutego 2016 r. przez Instytut Psychiatrii i Neurologii, Klinikę Psychiatrii Sądowej w W., określa przyczynę jego niezdolności do pełnienia obowiązków sędziego oraz zawiera wyczerpujące uzasadnienie. W ocenie Rady, walor dowodowy przytoczonej powyżej opinii sądowej jest niepodważalny. Opinia zawiera

kompleksową ocenę stanu zdrowia sędziego R. K., pozwalającą na przeniesienie go w stan spoczynku z uwagi na zmiany, jakie zaszły w jego psychice. Uniemożliwiają one sędziemu R. K. dalsze pełnienie obowiązków sędziego i nie roszą szans na ewentualną poprawę stanu jego zdrowia w przyszłości.

Powyższe okoliczności spowodowały, że w trakcie posiedzenia w dniu 10 marca 2016 r. Krajowa Rada Sądownictwa podzieliła stanowisko zespołu i, z powołaniem się na art. 70 § 1 p.u.s.p., zdecydowała bezwzględną większością głosów (12 głosami „za”, przy braku głosów „przeciw” i 1 głosie „wstrzymującym się”) o przeniesieniu sędziego R. K. w stan spoczynku z dniem 9 lutego 2016 r.

Prezes Sądu Okręgowego w [...] wniósł odwołanie od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr .../2016 z dnia 10 marca 2016 r. w przedmiocie przeniesienia sędziego R. K. w stan spoczynku, zaskarżając tę uchwałę w całości i zarzucając jej:

1. naruszenie prawa materialnego, to jest art. 70 § 1 p.u.s.p., przez jego niewłaściwe zastosowanie i przeniesienie sędziego R. K. w stan spoczynku, mimo że nie została spełniona materialnoprawna przesłanka określona tym przepisem w postaci trwałej niezdolności do pełnienia przez niego obowiązków sędziego z powodu choroby lub utraty sił;

2. naruszenie przepisu postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, to jest art. 33 ust. 1 ustawy o KRS, przez zaniechanie wszechstronnego rozważenia sprawy i podjęcie uchwały o przeniesieniu sędziego R. K. w stan spoczynku bez uwzględnienia, że sędzia R. K., nie stawiając się bez usprawiedliwienia na badania, uniemożliwił dokonanie ponownej, kompleksowej analizy stanu jego zdrowia, co było nieodzowne dla ustalenia, czy jest on trwale niezdolny do pełnienia obowiązków sędziego,

Powołując się na tak sformułowane zarzuty, Prezes Sądu Okręgowego wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały w całości jako wydanej z naruszeniem prawa i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Krajową Radę Sądownictwa. Na uzasadnienie zarzutów odwołania podniósł, że oparcie opinii wyłącznie na dokumentacji lekarskiej nie było wystarczające. Nieusprawiedliwione niestawiennictwo sędziego na badanie uniemożliwiające kompleksową i aktualną ocenę stanu jego zdrowia nie powinno w konsekwencji skutkować przeniesieniem go w stan spoczynku. Przeprowadzenie bezpośredniego badania

sędziego i wydanie kompleksowej opinii o aktualnym stanie jego zdrowia w okolicznościach tej konkretnej sprawy stanowi zaś warunek konieczny dla uznania, czy zostały spełnione przesłanki z art. 70 § 1 p.u.s.p.

Ponadto, zdaniem Prezesa Sądu Okręgowego, zważywszy na wiek sędziego i opinie, tak biegłego D. J., jak i lekarza W. G. o nieutralnym i przemijającym charakterze występujących u niego schorzeń natury psychicznej tylko opinia wydana po przeprowadzeniu bezpośredniego badania sędziego pozwoli odpowiedzieć w sposób pewny i rzetelny na pytanie, czy stan jego zdrowia uległ tak istotnemu pogorszeniu, że aktualnie z powodu choroby lub utraty sił jest on trwale niezdolny do pełnienia obowiązków sędziego.

W odpowiedzi na odwołanie Prezesa Sądu Okręgowego Krajowa Rada Sądownictwa wniosła o jego oddalenie.

Odwołanie od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr .../2016 z dnia 10 marca 2016 r. wniósł również sędzia R. K., zaskarżając tę uchwałę w części, a mianowicie w zakresie daty przeniesienia go w stan spoczynku i zarzucając jej w tym zakresie naruszenie prawa materialnego, to jest art. 70 § 1 w związku z art. 73 § 1 p.u.s.p., przez nieprzyjęcie, iż zdolność do pełnienia obowiązków sędziego utracił on już z dniem 10 grudnia 2013 r. oraz dowolne ustalenie przez Radę, że nastąpiło to z dniem 9 lutego 2016 r.

Powołując się na tak sformułowany zarzut, odwołujący się sędzia wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały w zaskarżonej części i orzeczenie co do istoty sprawy, przez przeniesienie go w stan spoczynku z dniem 10 grudnia 2013 r., a „z ostrożności procesowej” o uchylenie zaskarżonej uchwały w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu odwołujący się podniósł, że ustalenie, iż datą przeniesienia go w stan spoczynku jest dzień 9 lutego 2016 r., nastąpiło bez należytego rozeznania stanu faktycznego sprawy i jest błędne. Krajowa Rada Sądownictwa pominęła bowiem zupełnie, iż utrata przez niego prawa do wynagrodzenia nastąpiła od dnia 10 grudnia 2013 r. Ponadto, w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały Rada nie wyjaśniła, z jakiego względu przyjęła datę 9 lutego 2016 r. jako początek zmiany jego statusu służbowego i wobec tego jedynie można domyślać się, że jest to data

sporządzenia opinii przez Klinikę Psychiatrii Sądowej Instytutu Psychiatrii i Neurologii w W. Z uwagi na brak jakiegokolwiek uzasadnienia w tym zakresie nie sposób też ustalić, jakie przesłanki i argumenty przesądziły o zmianie stanowiska Rady, która poprzednio, w uchwale nr .../2014 z dnia 9 maja 2014 r., uznała, iż datą, od której jest on niezdolny do służby, jest dzień 10 grudnia 2013 r., natomiast obecnie - przy niezmiennym co do istoty stanie faktycznym sprawy - zadecydowała, iż datą tą winien być dzień 9 lutego 2016 r. W ocenie odwołującego się, nie istnieją żadne merytoryczne względy, mieszczące się w ramach art. 70 § 1 p.u.s.p., które uprawniałyby Radę do powiązania daty wystąpienia u niego niezdolności do pełnienia obowiązków służbowych z datą figującą w nagłówku opinii Instytutu Psychiatrii Sądowej.

W odpowiedzi na odwołanie sędziego R. K. Krajowa Rada Sądownictwa również wniosła o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 14 lipca 2016 r., wydanym na podstawie art. 219 k.p.c., połączył do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy z odwołania Prezesa Sądu Okręgowego i z odwołania sędziego R. K.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odnosząc się w pierwszej kolejności do odwołania wniesionego przez Prezesa Sądu Okręgowego, Sąd Najwyższy uznaje je za nieuzasadnione. W szczególności za oczywiście bezzasadny, w ocenie Sądu Najwyższego, należy uznać sformułowany w tym odwołaniu zarzut naruszenia art. 33 ust. 1 ustawy o KRS. Wbrew postawionej w nim tezie, z treści opinii wydanej przez Instytut Psychiatrii i Neurologii, Klinikę Psychiatrii Sądowej w W. w sposób jednoznaczny wynika bowiem, sędzia R. K. w dniach 21 i 22 lipca 2015 r. osobiście był obecny w Instytucie, a wydanie przez ten Instytut opinii zostało poprzedzone bezpośrednimi badaniami przeprowadzonymi z jego udziałem. Opinia ta nie została zatem oparta wyłącznie na dokumentacji lekarskiej, wobec czego nie można zasadnie zarzucać Radzie, iż zaniechała wszechstronnego rozważenia sprawy.

Nie jest uzasadniony również zarzut naruszenia art. 70 § 1 p.u.s.p. Zgodnie z brzmieniem tego przepisu, sędziego przenosi się w stan spoczynku na jego

wniosek lub na wniosek właściwego kolegium, jeżeli z powodu choroby lub utraty sił został uznany przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków sędziego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest wszakże pogląd, w myśl którego orzeczenie lekarza orzecznika ZUS wydane w opisanym wyżej trybie nie jest decyzją administracyjną, korzystającą z przymiotu prawomocności i wiążącą inne organy, w tym Krajową Radę Sądownictwa. W judykaturze podkreśla się, iż wspomniane orzeczenie jest jedynie środkiem dowodowym w postępowaniu toczącym się z wniosku uprawnionego podmiotu o przeniesienie sędziego w stan spoczynku, a jego moc dowodowa podlega ocenie Rady przy podejmowaniu uchwały. Oparcie się przez Radę na uzyskanym orzeczeniu lekarza orzecznika Zakładu może zaś mieć miejsce tylko wówczas, gdy orzeczenie to spełnia wszystkie wymagane warunki, tj. określa przyczynę niezdolności do pełnienia obowiązków sędziego i zawiera uzasadnienie, a jego walor dowodowy jest niepodważalny (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 4 kwietnia 2007 r., III KRS 5/07, LEX nr 737273; z dnia 3 lipca 2008 r., III PO 3/08, OSNP 2009 nr 19-20, poz. 273; z dnia 5 listopada 2008 r., III KRS 4/08, LEX nr 658203 i z dnia 18 lutego 2010 r., III KRS 29/09, LEX nr 564900, a także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2012 r., III KRS 5/12, OSNP 2013 nr 7-8, poz. 100). Na taki charakter wspomnianego orzeczenia i możliwość jego weryfikacji przez Radę wskazuje także regulacja art. 38 ust. 1-3 obecnie obowiązującej ustawy o KRS. W myśl tych przepisów wniosek o przeniesienie sędziego w stan spoczynku powinien zawierać uzasadnienie, a nadto powinny być do niego dołączone dokumenty stwierdzające okoliczności stanowiące podstawę przeniesienia sędziego w stan spoczynku, do których to dokumentów ustawodawca zalicza - obok szczegółowego zestawienia okresów niepełnienia służby ze względu na chorobę lub urlop dla poratowania zdrowia oraz zaświadczeń lekarskich i orzeczeń dotyczących stanu zdrowia sędziego - właśnie orzeczenia lekarza orzecznika i komisji lekarskiej ZUS. Okolicznością stanowiącą, w świetle art. 70 § 1 p.u.s.p., podstawę przeniesienia w stan spoczynku jest trwała niezdolność do pełnienia obowiązków sędziego, spowodowana chorobą lub utratą sił. Natomiast orzeczenia lekarzy orzeczników i komisji lekarskich ZUS są dokumentami, czyli środkami dowodowymi służącymi ustaleniu tej istotnej dla

rozstrzygnięcia sprawy okoliczności. Trwała niezdolność do pełnienia obowiązków sędziego może więc zostać ustalona także za pomocą innych środków dowodowych, jak chociażby opinii biegłych powołanych przez Radę na podstawie art. 38 ust. 3 ustawy o KRS, w myśl którego jeżeli rozważenie sprawy wymaga wiadomości specjalnych Rada może zwrócić się do biegłego sądowego lub kilku biegłych albo odpowiedniego instytutu naukowego lub naukowo-badawczego o wydanie opinii.

W okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy Krajowa Rada Sądownictwa skorzystała z tej możliwości i uchwałą nr .../2015 z dnia 6 lutego 2015 r. w postanowiła powołać dwóch biegłych sądowych lekarzy psychiatrów i jednego biegłego sądowego psychologa z Instytutu Psychiatrii i Neurologii, Kliniki Psychiatrii Sądowej w W., w celu wydania dodatkowej opinii w zakresie oceny stanu zdrowia R. K., a w szczególności w celu ustalenia, czy jest on trwale i całkowicie niezdolny do pełnienia obowiązków sędziego w rozumieniu art. 70 § 1 p.u.s.p., a jeśli tak, to od kiedy. Z treści opinii psychiatryczno-psychologicznej, wydanej w wykonaniu tej uchwały w dniu 9 lutego 2016 r., wynika natomiast jednoznacznie, że opiniowany w związku z nasilonymi, utrwalonymi zaburzeniami psychicznymi, nie jest zdolny do wykonywania obowiązków sędziego, a niezdolność ta nie może być określona jako czasowa.

Wymieniona opinia bez wątplenia zawiera nie tylko wniosek potwierdzający niezdolność sędziego R. K. do pełnienia obowiązków sędziowskich, ale także określa przyczynę owej niezdolności i jej charakter oraz zawiera wyczerpujące uzasadnienie wszystkich tych elementów, z czym odwołanie Prezesa Sądu Okręgowego zresztą nawet nie polemizuje. Spełnia zatem wszystkie przesłanki pozwalające Krajowej Radzie Sądownictwa zasadnie uznać, że określony w art. 70 § 1 p.u.s.p. warunek trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków sędziego w przypadku R. K. został spełniony.

Zdaniem Sądu Najwyższego, omawiany zarzut jest nieuzasadniony również z tej przyczyny, że jego uzasadnienie, mające podważać miarodajność opinii, na podstawie której Rada podjęła zaskarżoną uchwałę, eksponuje wyłącznie argument, iż możliwość ustalenia trwałej niezdolności R. K. do pełnienia obowiązków sędziego jest uwarunkowana przeprowadzeniem bezpośredniego

badania sędziego przez biegłych. Argument ten pozostaje jednak w sprzeczności z okolicznościami faktycznymi niniejszej sprawy, gdyż jest oparty na nieprawdziwym (jak to zostało już wyżej wyjaśnione) założeniu, że do takiego bezpośredniego badania w przypadku sędziego R. K. nie doszło.

Za uzasadnione Sąd Najwyższy uznaje natomiast odwołanie wniesione przez sędziego R. K.

Trafnie odwołujący się powołuje się na pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 14 lutego 2007 r., III KRS 7/06 (OSNP 2008 nr 5-6, poz. 86), zgodnie z którym uchwała (decyzja) o przeniesieniu sędziego w stan spoczynku powinna respektować konstytucyjną zasadę zapewnienia sędziom wynagrodzenia odpowiadającego godności urzędu oraz zakresowi ich obowiązków (art. 178 Konstytucji), która obejmuje także prawo do uposażenia przysługującego sędziom w stanie spoczynku. Ostatecznie oznacza to, że konstytucyjnie zagwarantowane prawo sędziego do wynagrodzenia albo uposażenia sędziego w stanie spoczynku (art. 178 Konstytucji) wpływa na wskazanie takiej prawidłowej daty przeniesienia w stan spoczynku sędziego, który z powodu choroby lub utraty sił uznany został przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków sędziego (art. 70 § 1 u.s.p.), albo sędziego, który z powodu choroby lub płatnego urlopu dla poratowania zdrowia nie pełnił służby przez okres roku (art. 71 § 1 w związku z art. 94 § 1 u.s.p.), aby przenoszony w stan spoczynku sędzia nie był w żadnym okresie pozbawiony środków utrzymania (wynagrodzenia lub uposażenia).

Podzielając ten pogląd, Sąd Najwyższy w obecnym składzie przypomina, że stanie faktycznym niniejszej sprawy nie ulega wątpliwości, iż Prezes Sądu Rejonowego w [...] stwierdziła utratę przez sędziego R. K. od dnia 10 grudnia 2013 r. prawa do wynagrodzenia. Zatem, przyjęcie przez Radę jakiegokolwiek innej daty przeniesienia odwołującego się w stan spoczynku prowadziłoby do stanu, w którym pomiędzy dniem 10 grudnia 2013 r. a dniem 9 lutego 2016 r., zachowując przez cały czas status sędziego, odwołujący się byłby pozbawiony prawa do wynagrodzenia bądź uposażenia. Taki stan rzeczy musiałby więc zostać podyktowany szczególnymi względami, które w niniejszej sprawie jednak nie występują.

Wymaga bowiem podkreślenia, że postępowanie w przedmiotowej sprawie jest kontynuacją wcześniejszych postępowań w toczących się z udziałem sędziego R. K., przy czym o ile podstawę oddalenia jego odwołania przez Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 27 marca 2012 r., III KRS 5/12, stanowiła opinia biegłych, z której wynikało, że odwołujący się rokuje odzyskanie zdolności w wyniku leczenia, to już w kolejnym postępowaniu przed Krajową Radą Sądownictwa, przeprowadzonym na skutek uchylenia przez Sąd Najwyższy jej uchwały nr .../2013 z dnia 17 maja 2013 r. i przekazania sprawy Radzie do ponownego rozpoznania (wyrok z dnia 22 listopada 2013 r., III KRS 224/13), zakończonym uchwałą Rady nr .../2014 z dnia 9 maja 2014 r., Rada postanowiła uwzględnić wniosek sędziego Sądu Rejonowego R. K. o przeniesienie go w stan spoczynku z dniem 10 grudnia 2013 r. Uchwała ta została, co prawda, uchylona następnie przez Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 8 października 2014 r., III KRS 44/14, jednakże jak wynika z uzasadnienia tego wyroku, uchylenie owej uchwały było wyłącznie wynikiem oceny konstrukcji jej uzasadnienia, która uniemożliwiła Sądowi Najwyższemu przeprowadzenie kontroli, czy rozstrzygnięcie o przeniesieniu odwołującego się w stan spoczynku z dniem 10 grudnia 2013 r. ma oparcie w ustalonym stanie faktycznym (ocenie materiału dowodowego sprawy), a w konsekwencji w prawie materialnym. Równocześnie jednak Sąd Najwyższy przypomniał w tym wyroku, że w postępowaniu zakończonym uchwałą Rady nr .../2013 z dnia 17 maja 2013 r. została dopuszczona i złożona do akt opinia biegłej z zakresu psychiatrii, która na podstawie przedłożonej dokumentacji medycznej stwierdziła niezdolność odwołującego się do wykonywania zawodu sędziego, a także przedłożono zaświadczenie i zwolnienia lekarskie wystawione odwołującemu się przez leczącego go lekarza psychiatrę, natomiast Rada nie wyjaśniła, dlaczego te dowody zostały przez nią pominięte i z jakich względów powinno być konieczne dopuszczenie dowodu z kolejnej opinii biegłych psychiatrów, skoro biegła nie sygnalizowała takiej potrzeby, a z treści zaświadczeń i zwolnień lekarskich wynikało, że odwołujący się jest w złym stanie zdrowia, z czego mogła wynikać niemożność stawienia się na dodatkowe badania.

Ponadto, należy zauważyć, że znany z urzędu Sądowi Najwyższemu wyrok Sądu Najwyższego - Sądu Dyscyplinarnego z dnia 21 stycznia 2015 r., SNO 65/14,

ostatecznie utrzymujący w mocy wyrok uniewinniający odwołującego się od zarzutu przewinienia dyscyplinarnego polegającego na niepoddaniu się badaniom biegłych lekarzy jednoznacznie potwierdza, iż Krajowa Rada Sądownictwa już w styczniu 2013 r. dysponowała opinią psychiatryczną, wskazującą na niemożliwość pełnienia przez niego obowiązków służbowych z powodu zaburzeń psychiatrycznych. W wyroku zapadłym w toku postępowania dyscyplinarnego Sąd Najwyższy uznał w związku z tym, że kontynuowanie procedury zmierzającej do ustalenia rzeczywistego stanu zdrowia psychicznego sędziego było pozbawione jakichkolwiek racji.

Uwzględniając powyższe rozważania, Sąd Najwyższy uznaje, że nie jest w żadnym razie przekonujące ustalenie przez Radę, że przesłanka trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków sędziego w odniesieniu do odwołującego się została spełniona dopiero w dniu 9 lutego 2016 r. Jak się zdaje, wspomniana data stanowi efekt przyjęcia przez Radę, że odwołujący się był trwale niezdolny do pełnienia obowiązków sędziowskich w dacie sporządzenia opinii przez Instytut Psychiatrii i Neurologii, Klinikę Psychiatrii Sądowej. Takie stanowisko, abstrahując od tego, że nie zostało w jakikolwiek sposób uzasadnione, nie bierze jednak pod uwagę nie tylko wcześniej podniesionych okoliczności wynikających z postępowań toczących się z udziałem odwołującego się, ale zupełnie pomija nawet to, że wspomniana opinia została wprawdzie sporządzona w dniu 9 lutego 2016 r., jednakże odnosiła się przecież do wyników badań przeprowadzonych już w lipcu 2015 r., a nadto uwzględniała całą dokumentację medyczną opisującą przebieg schorzeń zdiagnozowanych u odwołującego się oraz stopień ich nasilenia we wcześniejszych okresach, co uzasadniało zresztą przyjętą w niej tezę o trwałym (utrwalonym) charakterze niezdolności do pełnienia obowiązków sędziego. Potwierdzała też nieprzerwaną niezdolność odwołującego się do pracy jeszcze przed dniem 10 grudnia 2013 r. (od dnia 9 czerwca 2011 r.) oraz po tej dacie.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy jest zdania, że materiał dowodowy zebrany już we wcześniejszych postępowaniach toczących się z udziałem odwołującego się, co znalazło dodatkowe potwierdzenie w opinii Instytutu Psychiatrii i Neurologii, Kliniki Psychiatrii Sądowej w W. z dnia 9 lutego 2016 r., pozwalał na przyjęcie, iż odwołujący się spełniał przesłankę trwałej

niezdolności do pełnienia obowiązków sędziego co najmniej w dniu, w którym utracił prawo do wynagrodzenia, to jest w dniu 10 grudnia 2013 r. Uzasadnia to uznanie, że oceniana w niniejszym postępowaniu uchwała Krajowej Rady Sądownictwa narusza art. 70 § 1 p.u.s.p. w zakresie, w jakim przyjmuje inną, późniejszą datę spełnienia tej przesłanki.

Sąd Najwyższy przypomina w związku z tym, że w poprzednio obowiązującym stanie prawnym, ukształtowanym ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, w myśl art. 13 ust. 5 tej ustawy, Sąd Najwyższy, rozpoznając sprawę, mógł jedynie uchylić zaskarżoną uchwałę i sprawę przekazać Radzie do ponownego rozpatrzenia albo oddalić odwołanie. Aktualnie obowiązująca ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 126, poz. 714 ze zm.) nie zawiera jednak regulacji analogicznej do art. 13 ust. 5 ustawy o KRS z 2001 r. Zgodnie z art. 44 ust. 3 nowej ustawy o KRS, do postępowania przed Sądem Najwyższym stosuje się bowiem przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej. Oznacza to brak przeszkód do stosowania w tym postępowaniu również art. 398¹⁶ k.p.c., który dopuszcza wydanie w postępowaniu kasacyjnym, na wniosek skarżącego, wyroku co do istoty sprawy po uprzednim uchyleniu zaskarżonego orzeczenia. Sentencja takiego wyroku zastępuje zaś uchyloną nim uchwałę Krajowej Rady Sądownictwa.

Sąd Najwyższy zauważa przy tym, że wydanie wyroku reformatoryjnego przez Sąd Najwyższy jest niemożliwe wyłącznie w sprawach dotyczących rozpatrzenia i oceny kandydatur do pełnienia urzędu sędziowskiego oraz przedstawiania Prezydentowi RP wniosku o powołanie sędziego. Jest to konsekwencja określenia przez art. 179 Konstytucji RP organów uczestniczących w powoływaniu na stanowiska sędziowskie oraz ich roli i kompetencji w tym zakresie. Powołany przepis stanowi bowiem, że sędziowie są powoływani przez Prezydenta Rzeczypospolitej, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, na czas nieoznaczony. Pośrednio określa więc także rolę Sądu Najwyższego, który nie zastępuje Rady i nie podejmuje za nią decyzji w sprawie indywidualnej, dotyczącej rozpatrzenia i oceny kandydatury do pełnienia urzędu sędziowskiego oraz przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie sędziego.

Biorąc za podstawę zaprezentowaną wyżej argumentację, Sąd Najwyższy, z mocy art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS, orzekł zatem o oddaleniu odwołania Prezesa Sądu Okręgowego wobec bezzasadności podstaw i zarzutów tego odwołania oraz, zgodnie z art. 398¹⁶ k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS, o uwzględnieniu jako uzasadnionego odwołania sędziego R. K.

eb